

Nr 140

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1963: 599) om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län; given Stockholms slott den 3 november 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över industriärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

BERTIL LÖFBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län får fortsatt giltighet till utgången av år 1973.

Förslag till

Lag om fortsatt giltighet av lagen (1963: 599) om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län.

Härigenom förordnas, att lagen (1963: 599) om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län, som gäller till utgången av år 1972, skall äga fortsatt giltighet till utgången av år 1973.

Utdrag av protokollet över industriärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 november 1972.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

T. f. chefen för industridepartementet, statsrådet Löfberg, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *bibehållande av inmutningsförbud inom Norrbottens län* och anför.

De grundläggande gruvrättsliga reglerna finns i gruvlagen (1938: 314). Denna bygger på inmutningssystemet. Var och en kan sålunda genom inmutning få rätt att på egen eller annans mark undersöka och bearbeta mineralfyndighet, som innehåller malm till bl. a. guld, silver, koppar, bly, zink och järn. Ansökan om inmutning prövas av bergmästaren. Den som först söker inmutning får rätt att utföra de undersökningar som behövs för att inom området påvisa inmutningsbar fyndighet och vinna närmare kännedom om dennas storlek, beskaffenhet och brytvärdhet. Visar inmutaren att det inom det inmutade området finns inmutningsbart mineral som lämpar sig för teknisk bearbetning och förekommer i sådan myckenhet att fyndigheten sannolikt kan göras till föremål för gruvdrift, har han rätt att få sig anvisat visst arbetsområde (utmål) samt inom detta bryta och tillgodogöra sig inmutningsbara mineral.

Statsmakterna beslöt år 1963 (prop. 1963: 164, 3LU 1963: 38, rskr 1963: 389) att en systematisk inventering beträffande järnmalm och andra mineral inom Norrbottens län skulle utföras genom Sveriges geologiska undersöknings försorg under åren 1963—1972.

Samtidigt härmed tillkom lagen (1963: 599) om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län. Lagen innebär att inmutningsrätt enligt gruvlagen inom Norrbottens län inte utan tillstånd av Kungl. Maj:t får beviljas annan än kronan (1 §). Tillstånd kan avse särskild fyndighet eller också fyndighet i allmänhet eller av visst slag inom område som anges i tillståndet. Tillstånd kan förbindas med de villkor som finns påkallade (2 §). Har efter tillstånd inmutning beviljats, får utmål anvisas inmutaren endast om det inom det inmutade området finns fyndighet som innehåller mineral av det slag tillståndet avser i sådan myckenhet att fyndigheten sannolikt kan göras till föremål för gruvdrift med avseende på detta mineral (3 §). Ansökan om Kungl. Maj:ts tillstånd till inmutning ges in till bergmästaren. Har an-

sökan gjorts, skall inmutningsansökan enligt gruvlagen vila i avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut (4 §). Underlåter någon som fått Kungl. Maj:ts tillstånd till inmutning att uppfylla med tillståndet förknippade villkor, kan länsstyrelsen på anmälan av vederbörande myndighet vid vite ålägga honom att fullgöra sina skyldigheter (5 §). Lagen gäller t. o. m. den 31 december 1972.

I anslutning till de nämnda åtgärderna tillkallades år 1963 sakkunniga med uppgift att göra en samlad översyn av hela det gruvrättsliga regelsystemet. De sakkunniga, som antog benämningen gruvrättsutredningen, avgav våren 1969 betänkandet (SOU 1969: 10) Ny gruvlag. I betänkandet läggs fram förslag till ny gruvlag och föreslås att denna träder i kraft den 1 januari 1973.

Betänkandet har remissbehandlats. Inom industridepartementet pågår arbete med att upprätta förslag till en ny gruvlag på grundval av betänkandet. Arbetet bedrivs med sikte på att förslag skall föreläggas 1973 års riksdag.

Lagen om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län tillkom bl. a. för att förebygga splittring av rätten till de brytvärda norrbottensmalmen. Enligt vad jag inhämtat är malminventeringen i Norrbottens län nu i allt väsentligt avslutad. Påträffade fyndigheter kommer i den mån så inte redan skett att inmutas för statens räkning före årets slut. Vissa kompletterande arbeten torde dock behöva utföras efter årsskiftet. Härtill kommer att beredningen av gruvrättsutredningens förslag ännu inte är avslutad. I detta läge anser jag det vara lämpligast att lagens giltighetstid förlängs till dess en ny gruvlag träder i kraft. Detta beräknas ske den 1 januari 1974.

Under återopande av det anförda, hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom industridepartementet upprättat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1963: 599) om inskränkning i rätten till inmutning inom Norrbottens län.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten